Guyyaa Qiyaamaa Iyyasuus Namoota isa waaqeffatan ni morma

Description

Shirkiin Aakhiratti Salphinna Guddaatti Nama geessa-Kutaa 4

Rabbii oltaâ€™aan alatti wanta biraa waaqefachuun shirkiidha. Shirkiin kuni salphinna guddaatti nama geessa. Namoonni Iyyasuus gooftadha jechuun waaqefatan shirkii hojjatanii jiru. Guyyaa Murtii Iyyasuus (nageenyi isarratti haa jiraatu) namoota isa waaqefatan ni morma. Qurâ€™aana keessatti:

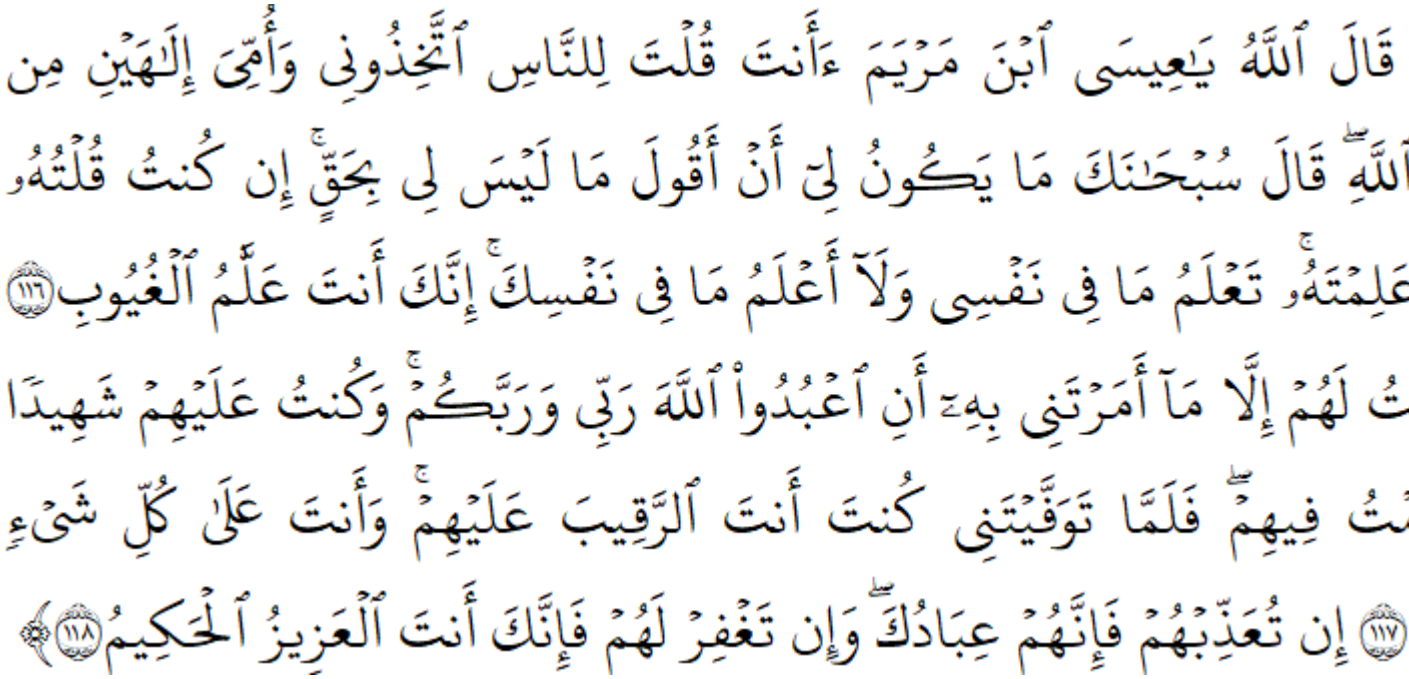

â€œ(116)-Yeroo Rabbiin â€œYaa Iisaa ilma Mariyam! Sila situ namootaan â€˜Anaa fi haadha tiyya Rabbii gaditti gabbaramaa (gooftaa waaqefatamu) lama taasifadhaaâ€™ jedhee?â€• jedhu [yaadadhu]. Innis ni jedha, â€œAti Qulqulloofte! Ani wanta haqa naaf hin taane jechuun naaf hin taâ€™u. Yoo ani san kan jedhu taâ€™e, dhugumatti Ati beektee jirta. Wanta lubbuu kiyya keessa jiru ni beekta, ani waan nafsii Kee keessa jiru hin beeku. Dhugumatti Ati sirritti beekaa wantoota hin mulâ€™anne hundaati. (117)-Waan Ati itti na ajajje, â€œRabbii Gooftaa kiyyaa fi Gooftaa keessan taâ€™e gabbaraaâ€• jechuu malee waan biraa isaaniin hin jenne. Hangan isaan keessa turetti isaan irratti ragaan ture. Erga ol na fuutee booda, Ati isaan irratti Tiiksaa turte. Ati waan hundaa irratti ragaadha. (118)-Yoo isaan adabde (azzabde), gabrootuma Keeti. Yoo isaaniif araaramtes, Ati Simatu Injifataa Ogeessa.â€• Suuratu Al-Maaâ€™ida 5:116-118

Yommuu Rabbiin Guyyaa Qiyaamaa: Yaa Iisaa ilma Mariyam situ namootaan, â€˜Anaa fi haadha tiyya Rabbiin alatti gabbaramaa (waaqefatamaa) lama godhadhaa jedhee?â€™ jedhu yaadadhu. Rabbiin waan hundaa beekadha. Mufassiroonni akka jedhanitti gaafi kana kan gaafatuuf sababa lamaafi:
1ffaa-Namoota Iisaan (Iyyasuus) gabbaramaadha (gooftaadha)â€• jedhan waqqasuuf; akkasumas, gaafin

booda mormiin isaa isaan kijibsiisuu keessatti daangaa akka gahuufi. Kana jechuun kijiba isaanii daran ifatti baasufi.
2ffaa-Gaafi kanaan Iisaa booda ummanni isaa amanti akka jijjiranii fi wanta inni hin jenne akka jedhan isatti beeksiisuufi.[1]

Kiristaanonni Iyyasuus gooftadha jechuun isa kadhatu, ni faarsu, ni waaqefatu. Akkasumas, haadha isa Mariyam (Maariyaam), ni kadhatu, gadi jedhuuf, ni sagaduuf. Suuraa ishii beetakiristaanaa fi bakka adda addaatti maxxansani â€œhaadha gooftaatiâ€• jechuun waaqefatu. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa Guyyaa Qiyaamaa namoota kanniin waqqasuu fi wanti isaan hojjatan badii garmalee guddaa akka taâ€™e ibsuuf, â€œYaa Iisaa situ namootaan â€˜Anaa fi haadha tiyya waaqefadhaaâ€™ jedhee?â€• jechuun gaafata. Iisaanis ni jedha**, â€œAti Qulqulloofte!â€•** Kana jechuun jecha fokkuu isaanii kana irraa fi wanta Siif hin malle irraa Ati qulqulloofte.[2] Kiristaanonni â€œIyyasuus gooftadha, ilma gooftaati, Rabbiin sadaffaa sadeeniti (silaase), Mariyam haadha gooftaatiâ€• jechuun soba guddaa dubbatu. Iyyasuus (aleyh salaam) â€œYaa Rabbii jechoota fokkuu kana hundarraa Ati qulqulloofte!â€• jedha.

Itti fufuun ni jedha: **â€œAni wanta haqa naaf hin taane jechuun naaf hin taâ€™u.â€•** Kana jechuun namootaan â€œAnaa fi haadha tiyya waaqefadhaaâ€• jechuun anaaf gonkumaa hin taâ€™u. Sababni isaas, ani gabricha uumameedha, haati tiyyas gabritti Keeti. Kanaafu, gabrichaa fi gabrittiin â€œAni Gooftadha, [na waaqefadhaa]â€• jechuu dandaâ€™uu?[3]

â€œ**Yoo ani san kan jedhu taâ€™e, dhugumatti Ati beektee jirta.**â€• Kana jechuun osoo ani â€œanaa fi haadha tiyyaa waaqefadhaâ€• namootaan jedhe, Ati ni beekta. Dhugumatti, wanti Sirraa dhokatu tokkollee hin jiru. Ani kana akka hin jennee fi itti isaan hin ajajne Ati ni beekta. â€œ**Wanta lubbuu kiyya keessa jiru ni beekta,**â€• Yaa Rabbii! Wanta nafseen tiyya dhoksite Sirraa hin dhokatu. Wanta hin dubbatinii fi ifatti hin baasin kan nafsee tiyya keessa jiru sirritti beekta. Wanta dubbadhee fi ifatti baasee hoo? Osoo namootaan, â€œAnaa fi haadha tiyya waaqefadhaaâ€• jedhee, Ati ni beektaa turte. Sababni isaas, wanta nafseen dhoksitee fi hin dubbatinu sirritti beekta. Wanta nafseen dubbatte hoo akkam taâ€™inna?

â€œ**ani waan nafsii Kee keessa jiru hin beeku.**â€• Kana jechuun ani wanta Ati narraa dhoksitee fi natti hin beeksisin hin beeku. Sababni isaas, ani wanta Ati natti beeksifte qofa beeka. â€œ**Dhugumatti Ati sirritti beekaa wantoota hin mulâ€™anne hundaati.**â€• Kana jechuun dhugumatti Ati dhimmoota dhokatoo hunda beekta.[4]

Keeyyata armaan olii haala kanaan gabaabsu dandeenya: â€œKuni yoo narraa bahe yaa Rabbii Ati ni beekta. Sababni isaas, homtu Sirraa hin dhokatu. Arraba kiyyaan â€œana fi haadha tiyya waaqefadhaaâ€• jechuun hin dubbanne, nafsee tiyya keessattis hin barbaanne, hin dhoksinees.â€•[5]

Ergasii wanta isaaniin jedhaa ture akkana jechuun ibsa: **â€œWaan Ati itti na ajajje, â€˜Rabbii Gooftaa kiyyaa fi Gooftaa keessan taâ€™e gabbaraaâ€™ jechuu malee waan biraa isaaniin hin jenne.â€•** Kana jechuun Yaa Rabbii! Wanta Ati akka namootatti geessu itti na ajajje malee wanta biraa isaaniin hin jenne. Wanti suni maalidhaa? Wanti suni, â€œ**Rabbii Gooftaa kiyyaa fi Gooftaa keessan taâ€™e gabbaraa**â€• kan jedhuudha. Kuni wanta ani isaaniin jedheedha.

â€œHangan isaan keessa turetti isaan irratti ragaan ture.â€• kana jechuun yeroo isaan keessa turetti hojii fi dubbii isaanii irratti ragaa bahaan ture. â€œ**Erga ol na fuutee booda, Ati isaan irratti Tiiksaa turte.**â€• Kana jechuun erga gara samii ol na fuute booda, iccitii isaanii ni beekta, hojii isaanii ni argita. â€œ**Ati waan hundaa irratti ragaadha**.â€• Wanta hundaa irratti beekumsaan, dhageetti fi argituun ragaa baata. Ati wanta hundaa ni beekta, ni dhageessa, ni argita. Dachii fi samii keessatti wanti Sirraa dhokatu tokkollee hin jiru.[6]

Kuni kan agarsiisu Iisaan (Iyyasuus) gara samii erga ol fuudhame booda jallinnaa fi kijiba namoonni uuman hin beeku. â€œani hanga isaan keessa turetti hojii isaanii nan argaa ture. Tawhiida irra jiraachu ragaa nan bahaa ture. Erga ol na fuute booda ani haala isaanii hin beeku. Haala fi hojii isaanii kan beeku fi argu Yaa Rabbii Sihi.â€• Jechuun labsa. Iyyasuus (aleyh salaam) jallinna isaanii kan hin beekne erga taâ€™e, kadhaa isaanii hin dhagayuu jechuudha. Faaruu Kiristaanonni isa faarsan, kadhaa isa kadhatan, sagada isaaf sagadan hunda quba hin qabu. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

﴿وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُۥٓ إِلَىٰ يَوْمِ
ٱلْقِيَٰمَةِ وَهُمْ عَن دُعَآئِهِمْ غَٰفِلُونَ ۝٥ وَإِذَا حُشِرَ ٱلنَّاسُ كَانُواْ لَهُمْ
أَعْدَآءً وَكَانُواْ بِعِبَادَتِهِمْ كَٰفِرِينَ ۝٦﴾

â€œ**Nama Rabbiin ala wanta hanga Guyyaa Qiyaamaatti deebii isaaf hin deebisne kadhatu caalaa jallataan eenyu? Isaan (warri kadhataman) kadhaa isaanii irraa gaafilota (quba hin qaban). Yommuu namoonni walitti qabaman, isaaniif diinota taâ€™u, gabbarri (waaqefanna) isaaniis ni mormu.â€•** Suuratu al-Ahqaaf 46:5-6

Nama Rabbiin alatti gabbaramtoota (wantoota waaqefataman) kadhaa isaa gonkumaa isaaf hin deebisnee kadhatu caalaa namni jallataa fi wallaalan hin jiru. Sababni isaas, wantoonni waaqefataman kunniin warra duâ€™an ykn fagoo jiran ykn mukkeeni ykn dhagaalee fi kkf dha. Kadhaa namoota isaan waaqefatanii quba hin qaban (hin beekan, hin dhagayan). Yommuu namoonni Guyyaa Qiyaamaa qorannoo fi jazaaf walitti qabaman, wantoonni isaan waaqeffataa turan kunniin diinota isaanitti taâ€™u, gabbarri (waaqefannaa) isaanii ni mormu. Akkana jechuun mormu: â€œAkka nu gabbaran (waaqefatan) isaan hin ajajne. Akka isaan nu gabbaraa (waaqefataa) jiranis nuti hin beekne. Yaa Gooftaa keenya isaan irraa gara keetti qulqulloofne.â€•[7]

Guduunfaa

âœ•Kiristaanonni Iyyasuus gooftadha jechuun isa kadhatu, ni faarsu, ni sagaduuf. Haadha isaas Mariyamin ni kadhatu, ni sagaduuf. Haala kanaan, Rabbiin alatti Iyyasuusi fi haadha isaa waaqefatu. Gabbaramaa (Waaqefatamaa) lama godhatan.
âœ•Iyyasuus (aleyh salaam) namoonni akka isa ykn haadha isaa waaqefatan gonkumaa hin ajajne. Inumaa, kitaaba Kiristaanota keessatti, Iyyasuus, â€œAni Waaqayyoo, na waaqefadhaa.â€• bakki jedhe gonkumaa hin jiru. Wanti Iyyasuus itti ajajaa ture: â€œRabbii Gooftaa kiyyaa fi Gooftaa keessan taâ€™e

gabbaraaâ€• kan jedhuudha.
â€•Guyyaa Murtii Iyyasuus namoota isa waaqefatan ni morma. Inumaa kitaaba Kiristaanota keessatti akkana jedha: â€œ**Guyyaa isa dhumaa sanatti namoonni baayâ€™een**, â€œ**Yaa gooftaa, yaa gooftaa, nuyi maqaa keetiin raajii dubbanneerra, maqaa keetiin hafuurota hamoota baafneerra, hojii aangoos maqaa keetiin baayâ€™ee hojjanneerra mitii?â€• anaan jedhu. Ani immoo yeroo sanatti, â€œMatumaa ani isin beeku, isin yaa warra hamaa hojjettanii ija koo duraa badaa!â€• jechuun mulâ€™innatti (ifatti) isaanitti hima.**â€• Maatewos 7:22-23
â€•Kuni wanta Qurâ€™aana keessatti dhufeen walitti gala. Aayah armaan olii keessatti: â€œ**Yommuu namoonni walitti qabaman, isaaniif diinota taâ€™u, gabbarri (waaqefanna) isaaniis ni mormu.â€•** Suuratu al-Ahqaaf 46:6

Keeyyatta armaan olii keessatti â€œ**isin yaa warraa hamaa hojjettaniiâ€•** jedhu itti xinxallaa. Wanti hamaan kufrii fi shirkii caale ni jiraa? Rabbii oltaâ€™aa dhiisanii Iyyasuusin gooftaa jedhanii waaqefachuun shirkiidha. Kanaafu, kuni wanta hamaa taâ€™edha.

Dabalataan waaâ€™ee Iyyasuusin waaqefachu ilaalchisee dubbisuuf as tuqaa:
https://sammubani.com/category/yesuus-iyyasuus/#.YWcloRpBzIU

Kitaabban wabii:
[1] Tafsiiru Qurxubii-8/301 [2] Tafsiiru Saâ€™dii-276[3] Tafsiiru Xabarii-9/136[4] Tafsiiru Xabarii-9/136-137[5] Tafsiir ibn Kasiir-3/515[6] Tafsiiru Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Maaâ€™idah-2/550, Ibn Useymiin, Tafsiiru Muyassar-127, Tafsiiru Saâ€™dii-276[7] Tafsiiru Muyassar-502-503, Tafsiiru Xabari-21/117

Date Created
June 13, 2020
Author
admin